



Fylkesmannen i Trøndelag / Trööndelagen  
fylhkenålma

Melhus kommune

Trondheim, 20. februar 2019

Deres ref.:  
Morten Bostad

Vår ref.(bes oppgitt ved svar):  
2018/20507  
Saksbehandler:  
Torill Espedal

## Inspeksjonsrapport: Inspeksjon ved Melhus kommune Kontrollnummer: 2019.044.I.FMTL

### Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

*Fra virksomheten:*  
Morten Bostad

*Fra Fylkesmannen i Trøndelag:*  
Torill Espedal

*Andre deltagere fra virksomheten:*  
Katrine Lereggen  
Guri Vik  
Egil Johannes Hauge  
Jan Henrik Dahl  
Ove Mogård  
Ingrid Furunes

*Andre deltagere fra Fylkesmannen i  
Trøndelag:*  
Sandra Lilledal

### Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Melhus kommune den 6. februar 2019. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Trøndelag avdekket **1** avvik og gav **5** anmerkninger under inspeksjonen.

Avvik:

- Kommunen oppfyller ikke registreringsplikten i databasen Grunnforurensning, og kvalitetssikrer ikke innholdet (§ 2-9).

Anmerkninger:

1. Kommunen sin dokumentasjon på videredelegering av myndighet og ansvar for saksbehandling av (bygge)saker med forurenset grunn er uklar.

2. Det er uklart om kommunen har tilstrekkelige rutiner for behandling av saker etter forurensningsforskriften kap. 2, samt samordning med behandling av byggesaker etter plan- og bygningsloven.
3. Tiltakshavers plikter og ansvar ved terrenginngrep i forurenset grunn.
4. Kommunen har ingen plan for opplæring av ansatte som skal behandle saker som faller innunder forurensningsforskriften kap. 2.
5. Gjennomføring av tilsyn med bestemmelsene i kap. 2 i forurensningsforskriften.

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

### **Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift**

20. februar 2019	Torill Espedal	Marit Lorvik (e.f.)
dato	kontrollør	seksjonsleder
	Fylkesmannen i Trøndelag	

# 1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

## Ansvarlig enhet

<b>Navn:</b> Melhus kommune	
<b>Organisasjonsnr.:</b> 974559471	<b>Eies av:</b> 938726027
<b>Bransjenr. (NACE-kode):</b> 84.110 - Generell offentlig administrasjon	

## Kontrollert enhet

<b>Navn:</b> Melhus kommune	<b>Anleggsnr.:</b> 5028.0057.01
<b>Kommune:</b> Melhus	<b>Fylke:</b> Trøndelag
<b>Anleggsaktivitet:</b> Annen aktivitet	
<b>Tillatelse gitt:</b>	<b>Sist endret:</b>

# 2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere kommunens myndighetsutøvelse av bestemmelsene i forurensningsforskriften kap. 2, opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider. Inspeksjonen inngår i en landsdekkende aksjon for kommunetilsyn 2018/19. Tilsynene gjennomføres av Fylkesmannen, koordinert av Miljødirektoratet.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48a.

## Inspeksjonsteam

Kommunens rolle som forurensningsmyndighet i bygge- og gravesaker med forurenset grunn (jf. forurensningsforskriften kap. 2).

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

## Definisjoner

**Avvik:** Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

**Anmerkning:** Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

**Andre forhold:** Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

# 3. Oppfølging etter inspeksjonen

Melhus kommune plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Melhus kommune innen **15. mai 2019** sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik vil bli rettet.

Vi ber også om at virksomheten sender inn en kort redegjørelse for hvordan anmerkningene er vurdert, eventuelt hvordan det vil bli fulgt opp.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmltpost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Trøndelag.

## 4. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Trøndelag (jf. offentleglova).

## 5. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

### Avvik

#### **Kommunen oppfyller ikke sin registreringsplikt for å holde databasen Grunnforurensning oppdatert.**

#### **Avvik fra:**

Forurensningsforskriften kapittel 2 § 2-9, 4. ledd.

#### **Kommentarer:**

Kommunen skal etter nærmere retningslinjer fra Miljødirektoratet sørge for rapportering av data til databasen *Grunnforurensning* som er etablert av Miljødirektoratet. I retningslinjene fra Miljødirektoratet «*Veileder - Grunnforurensning*» (V 1.03|2017) fremkommer det i punkt 4.1 at all kjent og ny informasjon om grunnforurensning i kommunen skal registreres fortløpende i databasen. Myndigheten kan gi bestemmelser og krav til tiltakshavers rapportering inn i databasen.

Grunnforurensning er koblet opp mot Matrikkelsystemet, Norges offisielle register over fast eiendom. I matrikkeloven og tilhørende forskrift § 61. del 1 er forurensningsmyndigheten pålagt å overføre oppdaterte data om forurenset grunn til matrikkelen.

Søk i databasen viser at det er registrert 21 lokaliteter i Melhus kommune, hvorav 3 er registrert med kommunen som myndighet; lokalitet-ID 12189, 12346 og 12705. Øvrige lokaliteter står oppført under Miljødirektoratet eller Fylkesmannen. Under tilsynet ble det vist til saken «*E6 sør*» (lokalitet-Id 4928) hvor kommunen har behandlet og godkjent en tiltaksplan. Denne er en av få relevante saker kommunen har hatt til behandling. Denne lokaliteten er for øvrig registrert i basen av Trondheim kommune<sup>1</sup>.

Etter bestemmelsene i kap. 2 har kommunen en plikt til å sørge for rapportering av data til databasen Grunnforurensning. Dette forutsetter at kommunen har minst en registrert bruker. Det har ikke Melhus kommune pr. d.d. Tidligere ansatt med ansvar for oppfølging av basen, sluttet for 1.5 år siden. Miljøvernrådsgiver i kommunen har brukertilgang, men

---

<sup>1</sup> Prosjektet E6 sør var et samarbeidsprosjekt med Trondheim kommune, som berører områder både i Melhus og Trondheim kommune.

sitter ikke med det formelle ansvaret for oppfølging av databasen. Under tilsynet ble det opplyst at dette ansvaret vil bli tillagt en ny medarbeider som skal begynne å jobbe i kommunen inneværende måned.

Kommunen skal være kjent med innholdet i databasen Grunnforurensning og oppfylle plikten til å registrere inn nye opplysninger. Dette gjelder både for de lokalitetene som allerede er registrert og eventuelle nye lokaliteter med mistanke om forurensning.

Tilsynet viste at kommunen er kjent med plikten sin til å registrere opplysninger om forurenset grunn eller mistanke om forurenset grunn i databasen. Vi oppfatter det slik at på grunn av manglende uklar brukertilgang og ansvarsfordeling, samt få saker, er svært få lokaliteter lagt inn i databasen.

Kommunen har ikke skriftlige rutiner som sikrer at informasjonen fra tiltakshaver/egen saksbehandling blir oppdatert og godkjent i databasen.

Mer tilgjengelig informasjon i databasen Grunnforurensnings kan øke andelen saker som fanges opp ved arbeid i forurenset, privat grunn som ikke er omfattet av søknadsplikten i plan- og bygningsloven §20-1.

## 6. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

### Anmerking 1

**Kommunen sin dokumentasjon på videre delegering av myndighet og ansvar for saksbehandling av (bygge)saker med forurenset grunn er uklar.**

#### Kommentarer:

Kommunen har gjort endringer organisatorisk, og den nye organisasjonen trådte i kraft fra 01.01.18. I den sammenheng har kommunen valgt å legge ned tidligere *Utviklingsseksjon*. Eksisterende delegasjonsreglement (gyldig fra 08.01.14) er ikke oppdatert i henhold til eksisterende organisasjon. På tilsynet ble det for øvrig opplyst at det er tanker om eventuelt videre samhandling av rolle/myndighet mellom dagens fire enheter som ligger under «*Plan og utvikling*».

Kommunen sin myndighet etter plan- og bygningsloven og forurensningsloven er i delegeringsreglementet lagt til enheten for *Arealforvaltning*. Etter det som er opplyst fra kommunen blir noen av (miljø)oppgavene som tidligere lå under *Utviklingsseksjonen* i dag utført av *Enhet for Plan*.

Det som finnes av vedtak på området forurenset grunn signeres av byggesaksbehandler og tilhørende avdelingsleder/virksomhetsleder, det vil si hos enhet *Arealforvaltning* og ikke hos enhet *Plan*. En av de aktuelle sakene som ble nevnt under tilsynet (E6-utbyggingen) ble imidlertid signert av kommunalsjef.

Vi har inntrykk av at det er veldig uklart hvor den utøvende forurensningsmyndigheten på temaet forurenset grunn egentlig ligger i kommunen, organisatorisk sett. Dette gjelder både myndighet for saksbehandling av sakene om forurenset grunn, godkjenning av tiltaksplaner og innkomne sluttrapporter, samt hvem som har ansvar for oppfølging av

databasen Grunnforurensing (se gitt avvik). Det foreligger ingen spesifisering av dette ansvarsområdet gjennom eksisterende delegasjonsreglement, eventuelle skriftlige rutiner eller stillingsinstruksjoner eller tilsvarende. «Gråsonene» mellom de enkelte enhetene og internt mellom saksbehandlere må avklares skriftlig.

### **Anmerkning 2**

**Det er uklart om kommunen har tilstrekkelige rutiner for behandling av saker etter bestemmelsene i forurensningsforskriften kap. 2, samt samordning med behandling av byggesaker etter plan- og bygningsloven.**

#### **Kommentarer:**

Etter det som ble opplyst har kommunen hentet inn eksisterende skriftlige rutiner for saksbehandling av forurenset grunn saker fra nettstedet [www.miljokommune.no](http://www.miljokommune.no) og lagt disse direkte inn i kommunens eget i saksbehandlingssystemet EQS.

På tilsynet registrerte vi en usikkerhet både på ledernivå og saksbehandlernivå om kommunen har skriftlige rutiner for saksbehandling av saker som berører forurenset grunn både mhp. byggesaker etter plan- og bygningsloven og/eller saker etter kap. 2. Flere viste til at det hittil har vært få aktuelle saker og at saksbehandlingen foregår etter praktiske rutiner.

Det synes være behov for å vurdere om det er behov for å tilpasse eksisterende skriftlige rutiner til gjeldende forhold i kommunen (jf. delegeringsreglement). Herunder må en sikre samordning av saksbehandlingen av sakene etter plan- og bygningsloven og forurensningsforskriften (intern høring for eksempel). Rutinene må også gjøres kjent for alle berøre enheter/avdelinger/saksbehandlere i kommunen.

### **Anmerkning 3**

**Kommunen kan sørge for bedre informasjon overfor tiltakshavere mhp. deres plikter og ansvar ved terrenginngrep i forurenset grunn.**

#### **Kommentarer:**

Tiltakshaver skal vurdere mistanke om forurenset grunn, undersøke mulig grunnforurensning, utarbeide tiltaksplan, sende tiltaksplan til kommunen for godkjenning, gjennomføre tiltaket og rapportere til kommunen etter at tiltaket er gjennomført.

Under tilsynet ble det opplyst at kommunen informerer tiltakshaver muntlig om ansvar ved tiltak i forurenset grunn under forhåndskonferanser (ved byggesak) eller ved oppstartsmøter for saker uten byggesak. Det synes noe uklart om kommunens muntlige praksis er god nok, og om det er behov for eventuelle konkrete rutiner/ kriterier for å sikre best mulig informasjon til tiltakshaver. Kommunen kan for øvrig også opptre som tiltakshaver selv.

Mer tilgjengelig informasjon om tiltakshavers ansvar (se eksempelvis M-811|2017) kan medvirke til å fange opp saker på privat grunn som ikke er omfattet av søknadsplicht etter plan- og bygningsloven §20-1. Nevnte faktaark ble gjort kjent for kommunen under tilsynet.

### **Anmerkning 4**

**Kommunen har ingen plan for opplæring av ansatte som skal behandle saker som faller innunder forurensningsforskriften kap. 2.**

**Kommentarer:**

Kommunen har ingen plan for opplæring av ansatte med ansvar for saksbehandling av byggesaker med forurenset grunn, som sikrer kompetansen på miljøtemaet. Tilsynet viste at det foreligger (overordna) opplæringsplan på enhetsnivå, men denne gir bare en oversikt over ressurser avsatt til kompetanseheving.

Under tilsynet viste flere til at det er rom og ressurser i kommunen til å delta på aktuelle kurs/seminar/nettverk etc. Det er overlatt til den enkelte saksbehandler å vurdere behovet for egen kompetanseheving på temaet.

Det synes hensiktsmessig om kommunen vurderer behovet for en egen opplæringsplan eller system, for å opprettholde kompetanse og/eller tilegne seg ny kompetanse på miljøtemaet. Det er ingen opplæring internt i kommunen på området.

**Anmerkning 5****Gjennomføring av tilsyn med bestemmelsen i kap. 2 i forurensningsforskriften.****Kommentarer:**

Kommunen kan føre tilsyn med at bestemmelsene i forurensningsforskriften kap. 2 følges og kan i den forbindelse treffe enkeltvedtak etter bestemmelsene i forurensningsloven § 49 til § 51. Kommunen har også myndighet etter forurensningsloven § 7 fjerde ledd, § 18, § 74, § 75 og § 76.

Under tilsynet kom det frem at kommunen i liten grad gjennomfører tilsyn med opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravesaker, det blir hovedsakelig gjennomført befaringer på ulovlighetsoppfølging.

Kommunen opplyser at de hittil har hatt få saker å føre tilsyn med, og at de foreløpig ikke har mottatt noen sluttrapporter på sakene som en hittil har behandlet. I denne sammenheng fremhevet kommunen fordelene med et eventuelt interkommunalt samarbeid knytta til tilsynsoppfølging.

Kommunen kan styrke kvaliteten på dokumentbaserte tilsyn etter forurensningsforskriften § 2-11 ved å samordne behandling av ferdigattest (SAK10 § 8-1, jf. TEK17 § 9-9 om sluttrapport for faktisk disponering av avfall) med kontroll av sluttrapport for tiltak i forurenset grunn (forurensningsforskriften § 2-9 andre ledd og § 2-5 andre ledd).

## 7. Andre forhold

**Forskrift om gebyr for saksbehandling og tilsyn etter kap. 2 i forurensningsforskriften.**

Det er opplyst at kommunen har fastsatt forskrift om gebyr for saksbehandling og tilsyn for saker etter nevnte regelverk og at dette over lengre tid har vært innarbeidet i kommunens gebyrreglement. Dette kan med fordel gjøres bedre kjent i kommunen da det synes noe uklart for flere.

## 8. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Fremlagt dokumentasjon som ble benyttet for å verifisere faktiske forhold:

- Organisasjonskart for kommunen
- Melhus kommune, Årsmelding 2017
- Delegasjonsreglement for kommunen (datert 05.02.2013)
- Rutiner for tilsyn med bygge- og gravearbeid i forurenset grunn
- Notat "Status - tilsyn Melhus kommune 01.02.2016".

## 9. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Forurenset grunn i bygge- og gravesaker, [www.miljokommune.no](http://www.miljokommune.no)

Brosjyrer/infoark utdelt:

- Kommunens oppgaver ved terrenginngrep i forurenset grunn (M-810)
- Tiltakshavers ansvar ved terrenginngrep i forurenset grunn (M-811)